



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 423/2013-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. júna 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Š. J., K., N., zastúpeného advokátom JUDr. P. G., N., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 5 T 118/2011 z 26. novembra 2012 a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 Tos 136/2012 zo 6. decembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. januára 2013 doručená sťažnosť Š. J. t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 T 118/2011 z 26. novembra 2012 (ďalej aj „uznesenie z 26. novembra 2012“) a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Tos 136/2012 zo 6. decembra 2012 (ďalej aj „uznesenie zo 6. decembra 2012“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Tp 156 /2010 z 18. decembra 2010 bol sťažovateľ vzatý do väzby (väzba u neho začala plynúť od 14. decembra 2010). Okresný súd uznesením zo 7. mája 2012 rozhodol o pribratí znalca z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie pre dospelých doc. PhDr. M. S., CSc. (ďalej len „znalec“), ktorého úlohou bolo zodpovedať okrem iného aj otázku, či si poškodený mohol uvádzané skutočnosti a popísaný skutok vymyslieť. Sťažnosť prokurátora proti uzneseniu okresného súdu zo 7. mája 2012 bola následne krajským súdom zamietnutá. Na okresnom súde bola proti sťažovateľovi v tejto veci 12. októbra 2011 podaná obžaloba. Okresný súd v predmetnom konaní uznesením z 26. novembra 2012 zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby a zároveň rozhodol o neprijatí ponúkaných prostriedkov nahradenia jeho väzby, a to písomného sľubu, dohľadu probačného a mediačného úradníka a peňažnej záruky.

3. Proti uzneseniu okresného súdu z 26. novembra 2012 podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením zo 6. decembra 2012 zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Konanie v predmetnej veci je podľa sťažovateľa poznačené zbytočnými prietahmi, t. j. neprebíha urýchlene a prednostne. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na to, že v období od 1. júna 2012 až do 16. novembra 2012, t. j. v období dlhšom ako 5 a pol mesiaca, nebolo v predmetnej veci vykonané hlavné pojednávanie. Okresný súd vo vzťahu k tejto skutočnosti uviedol, že *„... takúto dobu nie je možné považovať za primeranú avšak nevidí v tom nezákonnosť, a to s ohľadom na to, že počas tejto doby nebol pasívny, keďže obdobie nevykonávania hlavného pojednávania nebolo svojvoľné a malo podklad v objektívnych dôvodoch, ktoré vznikli tým, že celý originál spisu bol zaslaný znalcovi do K. na znalecké dokazovanie, ktoré bolo nariadené práve na návrh obžalovaných“*.

4. Zo záverov krajského súdu uvedených v uznesení zo 6. decembra 2012 je podľa sťažovateľa „... zrejmé, že tento ospravedlňuje, resp. konvaliduje, nedostatky v podobe neurýchlenosti konania súdu prvého stupňa v tejto väzobnej veci a to tým, že takéto nekonanie nebolo zo strany prvostupňového súdu svojvoľné, ale bolo spôsobené procesnou aktivitou obžalovaných, teda aj mojou, keď na návrh obžalovaných súd konajúci v merite veci (na hlavných pojednávaniach) vykonával dokazovanie v podobe pribratia znalca a práve tento procesný postup mal byť údajne dôvodom pre nemožnosť konštatovania priesťahov...“. Sťažovateľ ďalej poukazuje na to, že neprimeraná doba zabezpečovania znaleckého posudku v rámci vykonávania dokazovania v konaní nemôže byť na jeho ťarchu. S poukazom na odôvodnenie nálezu ústavného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. I. ÚS 53/98 týkajúce sa možnosti zbavenia sa zodpovednosti súdu za zbytočné priesťahy v dôsledku správania účastníka konania sťažovateľ uviedol, že „nie je možné, v snahe ospravedlniť zjavné priesťahy v konaní, poukazovať na procesné konanie obžalovaného, ktorým si riadne a relevantne využíva svoje právo na obhajobu“, a preto je „... absolútne neudržateľný názor krajského súdu, ako aj prvostupňového súdu o tom, že aj keď prvostupňový súd tak dlhý čas vo veci nekonal, nejde o priesťahy v konaní, a to z dôvodu, že tieto boli zapríčinené procesným konaním obžalovaných v podobe podania návrhu na doplnenie dokazovania, ktorému súd vyhovel a nariadil znalecké dokazovanie v podobe vypracovania znaleckého posudku“.

5. Podľa sťažovateľa s poukazom na závery vyplývajúce z nálezu ústavného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. I. ÚS 13/06 týkajúce sa práva na urýchlené rozhodovanie o zákonnosti väzby aj v prípade vzniku potreby zaslať spis vo veci inému orgánu je možné ustáliť, že „... ústavný súd nepovažuje za súladný s ústavnosťou fakt, keď vo väzobných veciach sa nekoná s osobitným urýchlením s poukazovaním na skutočnosť, že trestný spis musel byť zaslaný mimo súdu“. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na obsah odpovede znalca, ktorou reagoval na výzvu okresného súdu, aby sa vyjadril, z akého dôvodu bol z jeho strany znalecký posudok vypracúvaný taký dlhý čas. Znalec vo svojej písomnej odpovedi uviedol: „Prvýkrát sa Vami zaslaný spis nedostal do mojich rúk z mne neznámych dôvodov a bol Vám vrátený. Po telefonickom dohovore o opätovnom zaslaní spisu som bol

nútený z dôvodu jeho objemnosti vyzdvihnúť ho zo skladových priestorov pošty, čo bolo prvýkrát počas trvania mojej znaleckej činnosti. Inak každý spis dochádza bežne na poštu... Dňa 3. 9. 2012 som mailom zaslal mnou naformulovanú žiadosť o umožnenie vstupu do ÚVV... Mgr. A. O. z dôvodu nevyhnutnej účasti mojej asistentky, PhDr. M. G. a použitia vlastného notebooku pre vyšetrenie HRV reaktivity na znaleckom vyšetrení, pričom na jej osobu, ako aj na použitie vlastného notebooku sa nevzťahuje uznesenie súdu. Až na moju ďalšiu mailovú intervenciu a žiadosť o potvrdenie termínu vyšetrenia, zaslanú 17. 9. 2012, bolo faxom zaslané dané povolenie na ÚVV... Dňa 19. 9. 2012 som zrealizoval znalecké vyšetrenie v ÚVV... Po jeho spracovaní a spísaní som ho do 30 dní od zrealizovania vyšetrenia zaslal spolu so spisovým materiálom (ktorý som bol opätovne nútený odnieť vlastným autom do skladových priestorov pošty) dňa 16. 10. 2012.“

Z tejto odpovede znalca je podľa sťažovateľa zrejmé, že k predĺženiu lehoty na vypracovanie znaleckého posudku došlo v dôsledku postupu okresného súdu, a preto nemožno vzniknuté zbytočné prietahy v predmetnom konaní odôvodniť objektívnymi okolnosťami alebo okolnosťami na strane sťažovateľa.

6. Sťažovateľ následne poukázal na znenie čl. 17 ods. 5 ústavy, čl. 5 ods. 3 dohovoru, § 76 ods. 1 Trestného poriadku, ako aj judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcu sa rozhodovania o zákonnosti väzby a vychádzajúc z jej záverov konštatoval, že dĺžka jeho väzby „... *nie je za žiadnych okolností akceptovateľná vo vzťahu k samotnej zákonnosti väzby... táto ústavná sťažnosť je plne dôvodná a je nutné zrušenie napádaného uznesenia krajského súdu s ohľadom na nutnosť môjho prepustenia z väzby na slobodu*“.

7. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ tvrdí, že okresný súd v predmetnom konaní nepreskúmal riadne dôvodnosť jeho väzby, a preto je odôvodnenie uznesenia okresného súdu z 26. novembra 2012 vo vzťahu k existencii materiálnych podmienok väzby, ako i vo vzťahu k neexistencii dôvodov na možnosť nahradenia väzby nedostatočné až arbitrárne. Navyše, podľa sťažovateľa je nelogické, aby i naďalej u neho pretrvávali dôvody tzv. preventívnej väzby, keďže je stíhaný za jediný skutok, a to voči poškodenému, ktorý je

v súčasnosti vo väzbe ako obvinený v inej trestnej veci za závažnú trestnú činnosť, a s prihliadnutím na skutočnosť, že okresný súd naposledy o jeho väzbe rozhodoval 4. mája 2012. V rámci odôvodnenia svojej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 26. novembra 2012 sťažovateľ argumentoval aj tým, že za relevantné skutočnosti pre rozhodnutie o jeho prepustení z väzby je potrebné považovať nielen to, že je vo výkone väzby už od 14. decembra 2010, ale aj fakt, že pred jeho vzatím do väzby mal nadštandardné majetkové pomery, rodinné zázemie a že bol úspešným podnikateľom. Sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že okresný súd vo vzťahu k jeho námietke, že poškodený sa nachádza vo väzbe, a preto proti nemu nie je možné pokračovať v trestnej činnosti, odkázal na svoje predošlé uznesenie zo 4. mája 2012 bez opakovania odôvodnenia. Napriek tomu, že ústavný súd vo svojej judikatúre pripustil možnosť odôvodniť rozhodnutie o väzbe odkazom na predchádzajúce rozhodnutia o väzbe vydané v tej istej veci, avšak takýto postup súdu sa považuje z hľadiska ústavnosti za krajnú alternatívu odôvodnenia, a aj to len za splnenia podmienky, že dôvody väzby sťažovateľa v predmetnom konaní boli v dôsledku jeho aktívneho prístupu k využívaniu jeho práv obhajoby (predovšetkým pri podávaní žiadostí o prepustenie na slobodu, ako aj sťažností proti rozhodnutiam o nich) preskúmané zo strany všeobecných súdov pravidelne v krátkych časových intervaloch (uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 41/08 zo 7. februára 2008). V prípade sťažovateľa však nie je možné hovoriť o tom, že by dôvody jeho väzby boli na základe jeho žiadostí preskúmané v krátkych časových intervaloch, keďže naposledy o jeho väzbe okresný súd rozhodoval 4. mája 2012.

8. Krajský súd sa so skutočnosťou, že v súčasnosti u sťažovateľa absentuje dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, v uznesení zo 6. decembra 2012, vysporiadal len s jedinou vetou, v ktorej uviedol: *„Pokiaľ ide o konkrétne skutočnosti odôvodňujúce dôvod väzby u obžalovaných podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. aj s týmito konkrétnymi skutočnosťami sa krajský súd už zaoberal vo svojich ostatných uzneseniach a rozhodovaní o sťažnostiach aj obžalovaných J. a T. a trvá na svojich úvahách a závere, že dôvod uvedený v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. je u obžalovaných daný, a to tým, že obžalovaní sú stíhaní pre trestnú činnosť vysokej miery závažnosti, skutok mal byť*

spáchaný so zbraňou a je dôvodná obava, že v prípade prepustenia na slobodu by vzhľadom na majetkovú motiváciu ich konania mohli pokračovať v trestnej činnosti.“

9. Z uvedeného podľa názoru sťažovateľa vyplýva, že krajský súd svoj záver o dôvodnosti preventívnej väzby založil predovšetkým na závažnosti trestného činu, pre ktorý bol sťažovateľ obžalovaný, spôsobe, ktorým malo k nemu dôjsť, a údajnom majetkovom motíve sťažovateľa na jeho spáchanie. Krajský súd pri rozhodovaní v predmetnej veci podľa sťažovateľa nezohľadnil, že nie je recidivista, že skutok, pre ktorý bol obžalovaný, nevykazuje znaky pokračovacej trestnej činnosti, a ani skutočnosť, že reálne žiaden škodlivý následok u poškodeného nenastal, pretože jeho práceneschopnosť v trvaní 14 dní je sporná a žiadna majetková škoda mu nevznikla. S prihliadnutím na všetky uvedené skutočnosti, ako aj na zásadu nevyhnutnosti a primeranosti trvania väzby je sťažovateľ toho názoru, že v súčasnom štádiu predmetného konania, v ktorom sa vo väzbe nachádza už viac ako 2 roky, nemožno jeho väzbu považovať za dôvodnú. Krajský súd sa v uznesení zo 6. decembra 2012 podľa sťažovateľa nedostatočne vysporiadal s jeho argumentáciou uvedenou v ním podanej sťažnosti a nijakým spôsobom neodôvodnil dôvodnosť jeho preventívnej väzby, vo vzťahu s touto skutočnosťou sa v podstate obmedzil len na poukázanie na závažnosť žalovaného skutku, a preto toto uznesenie sťažovateľ považuje za zjavne arbitrárne. Podľa názoru sťažovateľa „... je zrejmé, že súdy poňali toto rozhodovanie len z formálneho hľadiska bez toho, aby sa vecne a v skutočnosti zaoberali náležitým prieskumom zákonnosti mojej väzby v súčasnom jej štádiu. V tomto vidím jednoznačné porušenie spomínaného čl. 5 ods. 3 Dohovoru ako aj čl. 17 ods. 5 Ústavy SR, keď s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu je zrejmé, že v súčasnom štádiu je moje väzobné stíhanie neprimerané a teda nezákonné.“

10. Na základe uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že uznesením okresného súdu z 26. novembra 2012 a uznesením krajského súdu zo 6. decembra 2012 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, ako aj právo podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru, zruší uznesenie krajského súdu zo 6. decembra 2012 a vráti vec tomuto súdu na ďalšie konanie.

II.

11. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa ods. 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

12. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

14. Z petitu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru uznesením okresného súdu z 26. novembra 2012 a uznesením krajského súdu zo 6. decembra 2012, pretože odôvodnenia týchto uznesení sú podľa neho nedostatočné až arbitrárne. Súdny zúčastnené na rozhodovaní v tejto veci sa v nich podľa sťažovateľa nevysporiadali s ním predloženou argumentáciou v konaní, predovšetkým s námietkou, že v súčasnom štádiu predmetného konania už neexistujú dôvody jeho preventívnej väzby, lebo poškodený je vo väzbe, a namiesto podrobnej odpovede na jeho argumentáciu vo svojich uzneseniach len odkázali na predchádzajúce rozhodnutia týkajúce sa jeho väzby.

15. Ústavný súd s ohľadom na formuláciu petitu sťažnosti, skutočnosť, že sťažovateľ je v tomto konaní zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, a § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde nepreskúmal námietky sťažovateľa týkajúce sa porušenia ním označených práv postupom okresného súdu a krajského súdu v predmetných konaniach, ktorý mal byť podľa neho poznačený zbytočnými priesťahmi predovšetkým v období vyhotovovania znaleckého posudku. Na tomto závere nemôže nič zmeniť ani doplnenie sťažnosti, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 3. mája 2013, v ktorom sťažovateľ uviedol,

že podľa jeho názoru urýchlené konanie v trestných väzobných veciach chráni čl. 17 ods. 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 3 dohovoru, pričom odkázal na závery nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 12/06. Týmto podaním doplnil aj petit sťažnosti tak, že zároveň žiadal, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bolo porušené v konaní na okresnom súde.

16. Takéto doplnenie sťažnosti však ústavný súd nemohol akceptovať z dôvodu, že už uvedený princíp viazanosti petitom sťažnosti je potrebné v súvislosti s požiadavkou na kvalifikované právne zastúpenie advokátom v konaní pred ústavným súdom vykladať tak, že sťažovateľ je povinný formulovať petit priamo v sťažnosti a v zákonnej dvojmesačnej lehote na jej podanie (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde), a nie kedykoľvek neskôr, ak zistí v sťažnosti vady. Ústavnému súdu totiž nemohlo ujsť, že sťažovateľ doplnil petit sťažnosti zjavne poznajúc závery, ktoré ústavný súd vyslovil v uznesení sp. zn. I. ÚS 132/2013, ktorým odmietol sťažnosť spoluobžalovaného Z. T. postavenú na takmer identických skutkových a právnych dôvodoch.

17. Rovnako, pokiaľ ide o odkaz na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 12/06, jeho závery ústavný súd z procesných dôvodov nemohol aplikovať na sťažovateľovu vec, keďže tento kvalifikovane zastúpený advokátom, v petite sťažnosti doručenej 8. januára 2013 nenamietal porušenie označených práv postupom všeobecných súdov, ale iba ich uzneseniami. Tak ústava v čl. 127 ods. 2, ako aj zákon o ústavnom súde v § 49 totiž rozlišujú, či k porušeniu označených práv malo dôjsť rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, čomu zodpovedá povinnosť sťažovateľa presne v sťažnosti identifikovať rozhodnutie, opatrenie či iný zásah, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho práv [§ 50 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde]. Sťažovateľ v petite sťažnosti vymedzil predmet ústavnosúdneho prieskumu iba napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu, a preto sa ústavný súd prípadným porušením jeho označených práv ich postupom v konaní zaoberať nemohol.

**K namietanému porušeniu označených práv uznesením okresného súdu
z 26. novembra 2012**

18. Vzhľadom na princíp subsidiarity ustanovený v čl. 127 ods. 1 ústavy (ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd) je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru uznesením okresného súdu z 26. novembra 2012, pretože sa ochrany svojich práv mohol domáhať a aj sa domáhal podaním sťažnosti podľa § 185 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku. Ústavný súd z tohto dôvodu sťažnosť v tej časti, ktorá smeruje proti uzneseniu okresného súdu z 26. novembra 2012, odmietol z dôvodu nedostatku svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde.

19. K namietanému porušeniu označených práv uznesením krajského súdu zo 6. decembra 2012. Sťažovateľ namietal, že k porušeniu jeho práv došlo aj uznesením krajského súdu zo 6. decembra 2012, ktorým tento súd zamietol jeho sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu z 26. novembra 2012 ako nedôvodnú. Ústavný súd preto preskúmal uznesenie krajského súdu zo 6. decembra 2012 a uznesením okresného súdu z 26. novembra 2012 a ďalšími rozhodnutiami o väzbe sťažovateľa sa zaoberal iba v rozsahu, v ktorom sa s ním, resp. nimi stotožnil krajský súd.

V rámci odôvodnenia svojho uznesenia zo 6. decembra 2012 krajský súd uviedol: *„Krajský súd ako súd nadriadený, na základe riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou, preskúmal podľa § 192 odsek 1 písmeno a/, písmeno b/ Trestného poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovatelia podali sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku napadnutého uznesenia a dospel k záveru, že ani sťažnosti obžalovaných a ani sťažnosti osôb ponúkajúcich záruku ako osôb, ktoré dali podnet na napadnuté uznesenie nie sú dôvodné.*

Krajský súd po splnení si svojej prieskumnej povinnosti zistil, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní o žiadostiach obžalovaných o prepustenie z väzby na slobodu, o ich návrhoch na nahradenie väzby tak písomným sľubom, dohľadom probačného a mediačného

úradníka, návrhom na nahradenie väzby prijatím peňažnej záruky, resp. prevzatím záruky za ďalšie správanie obžalovaného postupoval vecne správne a zákonne, keď v súlade s ustanovením § 72 odsek 2 Tr. por. pred rozhodnutím o väzbe obžalovaných riadne vypočul, o čase a mieste výsluchu boli riadne upovedomení prokurátor a obhajcovia obžalovaných a týmto procesným stranám bolo umožnené položiť obžalovaným otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe. Taktiež riadne vypočul aj ďalšie osoby, ktoré dali na napadnuté uznesenie návrh.

Súd prvého stupňa sa v napadnutom rozhodnutí vysporiadal tak so splnením materiálnych podmienok väzby, t. j. so skutkovými okolnosťami vzatia do väzby a doteraz zistenými skutočnosťami, ktoré nasvedčujú tomu, že skutok pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a existujú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchali obžalovaní. S existenciou dôvodného podozrenia sa tak súd prvého stupňa, ako i krajský súd už zaoberal v ostatných rozhodnutiach týkajúcich sa rozhodovania o väzbe obžalovaných a dôvodnosť tohto podozrenia nebola dôkazmi vykonanými pred súdom prvého stupňa oslabená, alebo vo výraznej miere spochybnená. V tejto súvislosti krajský súd poukazuje najmä na dôkazy týkajúce sa už konkrétneho obmedzovania osobnej slobody poškodeného, ktoré sa malo udiať dňa 05. 12. 2010 a to konkrétne na mieste popísanom v obžalobe krajského prokurátora a v tejto súvislosti aj na konštatovanie zranení u poškodeného. Tieto dôkazy sú dôkazmi, ktoré minimálne odôvodňujú pretrvávanie dôvodnosti podozrenia, že skutok bol spáchaný a že sa ho mali dopustiť aj obžalovaný Z. T. a Š. J.

Pokiaľ ide o konkrétne skutočnosti odôvodňujúce dôvod väzby u obžalovaných podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. aj s týmito konkrétnymi skutočnosťami sa krajský súd už zaoberal vo svojich ostatných uzneseniach o rozhodovaní o sťažnostiach aj obžalovaných a trvá na svojich úvahách a závere, že dôvod uvedený v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je u obžalovaných daný a to tým, že obžalovaní sú stíhaní pre trestnú činnosť vysokej miery závažnosti, skutok mal byť spáchaný so zbraňou a je dôvodná obava, že v prípade prepustenia na slobodu by vzhľadom na majetkovú motiváciu ich konania mohli pokračovať v trestnej činnosti.

Pokiaľ ide o návrhy na nahradenie väzby obžalovaných, v podstate všetkými inštitútmi, ktorými Trestný poriadok umožňuje nahradiť účel väzby v zmysle ustanovení § 80

ods. 1 písm. a/, b/, c/ a § 81 ods. 1 Tr. por. krajský súd sa stotožňuje s úvahami súdu prvého stupňa, že ani v prípade obžalovaného J. a ani v prípade obžalovaného T. neexistujú také okolnosti prípadu, ktoré sa posudzujú z hľadiska pomerov páchatel'a a určitých okolností prípadu, ktoré by odôvodňovali konštatovanie, že ide o výnimočné okolnosti a následne by mohlo byť postupované podľa § 80 ods. 1 písm. a/-c/, resp. podľa § 81 ods. 1 Tr. por. Pri posudzovaní pomerov páchatel'a treba rozumieť okolnosti týkajúce sa osoby páchatel'a, jeho osobných a rodinných pomerov, ktoré nesúvisia so spáchaním trestného činu a existujú v čase rozhodnutia. V tejto súvislosti sa pozornosť venuje najmä celému predchádzajúcemu životu, posudzuje sa vek, recidíva, postoj k spáchanému trestnému činu a následne i okolnostiam, za ktorých bol trestný čin spáchaný, pričom v tejto súvislosti je potrebné hodnotiť najmä tie okolnosti, ktorých existencia u páchatel'a trestného činu v určitej miere znižuje mieru závažnosti jeho konania. Ani zdravotný stav obžalovaných, resp. ich rodinných príslušníkov a v danom prípade ani okolnosti prípadu vzhľadom na vyššie uvedené (miera závažnosti, skutok spáchaný so zbraňou) nie sú takými okolnosťami, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako výnimočné a ktoré by odôvodňovali záver, že účel väzby u obžalovaných možno nahradiť niektorým z nimi navrhovaných inštitútov.

Preto je aj krajský súd toho názoru, že súd prvého stupňa postupoval vecne správne a zákonne, keď žiadosti obžalovaných o prepustenie z väzby na slobodu zamietol, neprijal písomný sľub obžalovaných a nenahradil ich väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka a prevzatím záruky dôveryhodnej osoby a neprijal ponuku peňažných záruk za obžalovaných.

K namietanému postupu súdu prvého stupňa týkajúceho sa jeho nečinnosti v období, keď sa spis nachádzal u znalca z odboru psychológie za účelom doplnenia dokazovania posúdením osobnosti osoby poškodeného, krajský súd udáva, že je pravdou, že počas tohto obdobia súd prvého stupňa nemohol vo veci obžalovaných vykonávať žiadne úkony, avšak nečinnosť súdu prvého stupňa počas obdobia 4 mesiacov nemožno bez ďalšieho posúdiť ako prieťahy v konaní, keď navyše táto formálna nečinnosť súdu prvého stupňa nebola svojvoľná, samoučelná a ani neodôvodnená. Táto nečinnosť mala podklad v objektívnych dôvodoch, ktoré vznikli práve iniciatívou obžalovaných o doplnenie dokazovania vykonaním dôkazu, ktorý mal za následok nečinnosť súdu. Nemožno preto konštatovať, že by postupom súdu prvého stupňa boli spôsobené prieťahy v konaní a že by o žiadostiach a návrhoch

obžalovaných nebolo rozhodované v primeranej lehote a došlo tým k porušeniu článku 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

20. Pri preskúmaní uznesenia okresného súdu z 26. novembra 2012 posudzoval krajský súd splnenie jednak formálnych, ako aj materiálnych podmienok väzby. Argumentácia sťažnosti bola zameraná predovšetkým na splnenie materiálnych podmienok väzby, a síce spochybnenie trvania dôvodov tzv. preventívnej väzby, krajský súd v tejto súvislosti odkazuje na predchádzajúce rozhodnutia o väzbe sťažovateľa. V súvislosti s odôvodnením existencie dôvodov tzv. preventívnej väzby uvedené rozhodnutia poukazujú na závažnosť a charakter spáchanej trestnej činnosti (obzvlášť závažný zločin) a jej motív – získanie finančných prostriedkov, ako aj na finančné prepojenie medzi spoluobžalovanými a možnosťou prepustenia poškodeného z väzby na slobodu. Z uvedeného vyplýva, že súdy zúčastnené na rozhodovaní v predmetnej veci predostreli súbor konkrétnych skutočností odôvodňujúcich dôvody tzv. preventívnej väzby sťažovateľa, ktoré zhodnotili v ich vzájomných súvislostiach.

21. Je pravdou, že krajský súd vo svojej argumentácii len odkázal na predchádzajúce rozhodnutia o väzbe sťažovateľa, avšak ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že takýto spôsob formulovania odôvodnenia rozhodnutia je možné z hľadiska jeho preskúmateľnosti akceptovať ešte stále ako prípustnú, avšak „krajnú alternatívu“, aj s ohľadom na skutočnosť, že sťažovateľ mal možnosť sa s príslušnými dôvodmi oboznámiť, resp. sťažovateľovi sú tieto dôvody známe. Vo vzťahu k námietke porušenia práva na urýchlené rozhodovanie o zákonnosti väzby je potrebné poukázať na skutočnosť, že dĺžka rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie na slobodu doručenej 31. októbra 2012 trvajúca na dvoch stupňoch súdov rozhodujúcich vo veci len 1 mesiac a šesť dní, t. j. od 31. októbra 2012 do 6. decembra 2012, zjavne nebola ovplyvnená sťažovateľom namietanými zbytočnými prietahmi v predmetnom konaní spôsobenými predĺžením znaleckého dokazovania, a preto nemohla ani zasiahnuť do namietaného porušenia ním označených práv.

22. Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu zo 6. decembra 2012 nemožno vyvodiť, že by sa nevysporiadal s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa adekvátne

a preskúmateľne, čo napokon ústavný súd už konštatoval v uznesení o odmietnutí sťažnosti spoluobžalovaného Z. T., sp. zn. I. ÚS 132/2013 smerujúcej proti totožnému uzneseniu krajského súdu. Podľa názoru ústavného súdu je toto odôvodnenie ústavnoprávne akceptovateľné, pretože právne závery krajského súdu vyvedené pri aplikácii relevantnej právnej úpravy korešpondujú so skutkovými zisteniami, a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle, ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností relevantných na rozhodovanie o väzobnej otázke.

23. S ohľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. júna 2013